

ється шляхом проведення особистих бесід коуча — спеціаліста, що займає керівну посаду на підприємстві, із студентами. Роль коуча полягає у тому, щоб слідкувати за особистим розвитком студента, рекомендувати моделі поведінки, навчити адекватно реагувати в різних ситуаціях, допомагати знаходити відповіді на питання, що виникають у процесі навчання, надавати зворотний зв'язок. Для досягнення максимального ефекту зворотний зв'язок повинен бути конструктивним, обов'язково відноситися до ситуації, приводити до позитивних результатів, створювати умови для обґрунтованого діалогу. Оцінка компетенцій здійснюється за допомогою інтеграційних завдань, проведення презентацій, іспиту.

Таким чином, ми вважаємо, що поєднання досвіду системи освіти, що базується на компетенціях з креативним підходом викладача до проведення занять, забезпечить високий рівень підготовки спеціалістів та його конкурентоспроможність на ринку праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пособие для тренеров. — ETCN BV the Netherlands. — 2005

О. О. ЄРАНКІН, канд. екон. наук, доц.

(Київський національний економічний університет)

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА ТА МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН З ЦИКЛУ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

В умовах трансформації вітчизняної освіти європейських стандартів у контексті принципів Болонської декларації вкрай необхідно використати унікальний шанс для докорінного переосмислення методики та практики передачі знань студентам, зокрема тим, які вивчають економіку агробізнесу. Надзвичайно важливо зрозуміти, що зміни, які відбулися та продовжують відбуватися, — це по суті об'єктивна необхідність інтеграції нашої вищої освіти до світового освітнього простору. Можна навести багато аргументів скептиків щодо можливих втрат від такої інтеграції, проте ситуація складається таким чином, що вибору практично не існує. Світовий глобалізаційний тиск не обходить стороною і таку традиційну галузь, як освіта. Тому логічно краще активно впливати на зазначені процеси, а не пасивно очікувати «нав'язування» тих чи інших стандартів.

З огляду на це необхідно максимально повно використати переваги, які виникають при такій перебудові системи викладання, та мінімізувати недоліки, які на жаль, об'єктивно неминуче з'являються при цьому. Київський національний економічний університет вже має на сьогодні певний досвід переходу на європейські стандарти. При цьому університет без перебільшення має

одне із найкращих в Україні матеріальне і методичне забезпечення навчального процесу, створюючи таким чином всі передумови для його активізації і посилення ролі самостійності у навчанні. Проте звітувати про те, що студенти перейшли на європейські стандарти навчання, ще досить рано. Причиною цього є ряд суб'єктивних факторів, які важко перебороти у короткостроковій перспективі (наприклад, ментальність студентів щодо несамо-стійності у навчанні, використання групового мислення замість індивідуального, рудименти школярської системи навчання то-що). Але разом із тим професорсько-викладацький склад без перебудови своєї роботи також може сприяти консервуванню неефективної практики викладання.

Не будемо перелічувати всі ті негаразди, які мають місце при викладанні економічних дисциплін. Хотілося б звернути увагу на два взаємопов'язані чинники, які, на нашу думку, мають надзвичайний вплив на формування навчальних процесів. Перший з них — це логічно обґрунтована побудова навчального процесу як в цілому, так і в розрізі окремих дисциплін. Другий — це формування у студентів стимулів до вивчення матеріалу.

Звичайно студенти повинні бути природно мотивовані до навчання, оскільки вони обрали саме цю спеціальність. Проте треба зважати на психолого-фізіологічні особливості молодого покоління вчорашніх школярів, особливо на перших курсах. В цьому аспекті в КНЕУ є досить позитивний досвід викладання дисципліни «Університетська освіта», метою якої є розтлумачити майбутнім економістам можливості, які перед ними відкриваються за умови успішного оволодіння знаннями. Але при цьому дуже важливо чітко пояснити логічний взаємозв'язок між циклами дисциплін, що полегшить студентам формування вибіркової складової своєї навчальної програми.

Не відступати від зазначених принципів слід і при викладанні кожної дисципліни, яку вивчають фахівці з економіки агробізнесу. Враховуючи те, що аудиторний час викладання (лекції, семінари) значно зменшився, необхідно надзвичайно цінувати час передачі знань студентській аудиторії. Основну увагу викладач повинен акцентувати на доцільності вивченні дисципліни, її взаємозв'язку із навчальним процесом в університеті (на яких знаннях дисциплін, що попередньо вивчалися, базується, і які знання дисципліни, де і коли будуть використовуватися при подальшому навчанні), на тлумаченні логіки викладання дисципліни, взаємозгодженості окремих блоків і модулів, і, головне, на практичній значимості отриманих знань при подальшому працевлаштуванні.

При цьому студенти повинні навчитися самі ставити логічні запитання. Отже, лектор повинен сформувати каркас знань, а «нарошувати м'язи», тобто деталізовано вивчати окремі питання студент повинен навчитися самостійно (звичайно за умови відповідного методичного і методологічного забезпечення).

При цьому певної логічної перебудови повинні зазнати і самі викладачі. Неможливо автономно викладати одні і ті ж дисципліни без взаємоузгодженості і інтеграції. Існують багато прикладів, коли однакові економічні явища трактуються по-різному, є розбіжності у використанні економічної термінології тощо. Тому процес навчання не повинен обходити стороною і викладацький склад. Для цього необхідно проводити тематичні семінари та різноманітні зустрічі для того, щоб вивчити різноманітні підходи до викладання і виробити взаємопогоджену політику викладання. Мається на увазі не обов'язкова стандартизація економічних явищ, а хоча б уявлення про те, що існують різні підходи у тлумаченні показників із відповідним інформуванням про це студентської спільноти (з наданням останнім можливості на самостійну точку зору).

Таким чином, необхідно провести детальний аналіз навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів з деталізацією змісту кожної дисципліни, взаємоузгодженості та послідовності викладення тих чи інших положень, виявити дублювання знань та намітити заходи по їх усуненню. Саме така інтенсифікація і дозволить студентам концентрувати увагу на навчальних інноваціях, які повинні застосовуватися в розрізі сучасних вимог до освіти. Головне, на нашу думку, озброїти студента методикою отримання знань та знайти стимули для цього, адже навчання — це тривалий процес, який не закінчується перебуванням в університеті. В результаті можна дійти до того, що найбільш уваги викладач буде приділяти тим студентам, які хочуть досягти максимального рівня оволодіння знаннями. Звідси треба посилити творчу роль викладача стосовно самостійності процесу передачі знань.

С. Я. КАСЯН, асистент
(Український державний хіміко-технологічний університет)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕМ ОСНОВНОГО ТА ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ ЯК РОЗДІЛІВ КУРСУ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»